

ОСОБЛИВОСТІ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Загально визнано, що рівень цивілізованості держави й суспільства визначається ставленням до найменш захищених і найбільш вразливих його членів, серед яких – діти та молодь з обмеженими можливостями. Суспільство має зробити все можливе щодо створення умов для вияву соціальної активності та їх прилучення до широких соціокультурних відносин.

Для України інклюзивна освіта є педагогічною інновацією і в той же час вимогою не лише часу, а й з моменту ратифікації Конвенції ООН про права інвалідів – одним із міжнародних зобов'язань держави.

Інклюзія означає розкриття здібностей кожної дитини за допомогою освітньої програми, яка є достатньо складною, але відповідає її здібностям [1, ст. 15]. Тому у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, передбачено, що система освіти має забезпечувати у всіх дітей розвиток творчих здібностей, формування навичок самоосвіти, самореалізації та визначено основні шляхи реформування системи виховання [4].

Різні аспекти проблеми соціалізації осіб з обмеженими можливостями стали предметом досліджень з різних наукових позицій, серед яких і розвиток особистості в системі інклюзивної освіти.

Дослідниця Дубич К. В. розкриває визначення інклюзивна освітня технологізація як процес оптимізації освітнього простору, трансформація його розбалансованості та активний вплив на розвиток освітніх систем шляхом використання технологій інклюзивного навчання [1, ст. 21].

Інклюзивні освітні технології – це тип технологічного процесу, який заснований на відносинах не об'єкта і суб'єкта, а значною мірою на відносинах «суб'єкт-суб'єкт», де без підтримки учасників освітнього процесу, без згоди навчального закладу, людини з особливими освітніми потребами, сім'ї, та найближчого оточення не можливо забезпечити ефективність навчального результату [3, ст. 42].

Визначено, що технології інклюзивного навчання – це система знань про оптимальні форми, методи, засоби та способи організації навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Науковцями виділено ряд технологій, які допомагають у організації інклюзивного навчання: правові технології, організаційно-управлінські технології, економічні технології, педагогічні технології, тьюторський педагогічний супровід, інформаційні технології, психологічні технології

спрямовані, соціальні технології, архітектурні технології та інші [2, ст. 51].

На нашу думку, однією з доступних технологій є тренінг. Тренінг допомагає вирішити певну проблемну задачу за допомогою творчого підходу. Тренінг можна адаптувати до будь-якої категорії людей.

Сьогодні поширені різні тренінги, присвячені різноманітним тематикам, але в загальних рисах їх поділяють на 4 типи:

- бізнес-тренінг;
- особистісно-розвивальний;
- освітній;
- корекційний [2, ст. 67].

Аналіз рівня соціалізації студентів з обмеженими фізичними можливостями на факультеті соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини показав, що існує проблема повного входження такої особи у студентське середовище.

На базі Центру соціальної та освітньої інтеграції студентів з особливими потребами «Без бар'єрів» нами було скомплектовано та апробовано тренінгове заняття «Ми одна сім'я» для студентів, що мають особливі потреби.

Загальна мета: досягти хороших міжособистісних відносин, демократичного рівня в колективі, оптимального рівня психологічної сумісності учасників навчально-виховного процесу та розкриття їх внутрішнього потенціалу.

У роботі тренінгу взяли участь 11 чоловік: 1 тренер і 10 учасників. Основними методами діагностування рівня згуртованості стали спостереження і опитування. Нами було визначено три рівні активності та прагнення до згуртованості у студентів: високий, середній та низький. На початку роботи було встановлено, що двоє учасників були на низькому рівні, що зумовлене високим рівнем тривожності та закритості, у той же час всі інші учасники мали середній рівень активності. В результаті виявлено, що двоє із учасників з низьким рівнем активності, під час тренінгової роботи, перейшли на середній рівень; з середнього двоє учасників – на високий.

Підсумовуючи вище сказане ми зробили висновок, що тренінг, як інклюзивна освітня технологія дає можливість розкрити внутрішній потенціал людини, підвищити рівень емпатії учасників процесу і тим самим змінити прийняття іншої людини, як повноцінної особистості.

При умові забезпечення безперервності інклюзивної освіти та вдосконалення технологій від дошкільного закладу і до університетів людина з особливими освітніми потребами матиме змогу повноцінної соціалізації, реалізації своїх можливостей, зможе стати повноцінним членом суспільства. тому і є необхідність у вивченні цього питання та обміну досвідом інклюзивними технологіями між освітніми закладами

України та зарубіжжя.

Список використаних джерел:

1. Бойко В. О. Інклюзивна освіта: до питання визначення поняття та особливостей її запровадження / В. О. Бойко – К. : 2012. – 310 с.
2. Василюк А. П. Сучасні освітні системи / А. П. Василюк, Р. Н. Пахоцінський, Н. О. Яковець / Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2002. – 139 с.
3. Засенко В. В. Рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами / В. В. Засенко – К. : Науковий світ. – 2002. – 340 с.
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс] / Указ Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.